

ПРОЄКТ

Вноситься

Кабінетом Міністрів України

Д. ШМИГАЛЬ

2020 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про державну допомогу суб'єктам господарювання»

Цей Закон встановлює правові засади здійснення контролю за допустимістю державної допомоги суб'єктам господарювання, а також проведення моніторингу такої державної допомоги з належним виконанням положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), спрямований на забезпечення захисту та розвитку конкуренції, підвищення прозорості функціонування системи державної допомоги та дотримання міжнародних зобов'язань України у сфері державної допомоги.

Розділ 1

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

- 1) дата надання державної допомоги – дата набрання чинності акта, який надає право на отримання державної допомоги;
- 2) дата отримання державної допомоги в розпорядження – дата набуття фактичного права розпоряджатися наданою державною допомогою;
- 3) державна допомога суб'єктам господарювання (далі - державна допомога) - підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для певних суб'єктів господарювання або виробництва окремих видів товарів, в тій мірі в якій це може впливати на торгівлю між Україною та державами-членами Європейського Союзу всупереч положенням Угоди про асоціацію;
- 4) економічна діяльність - будь-яка діяльність суб'єкта господарювання, яка полягає у пропозиції та/або реалізації товарів на ринку з метою одержання доходу від такої реалізації;
- 5) заінтересовані особи - надавачі та отримувачі державної допомоги, суб'єкти господарювання, інші юридичні і фізичні особи, їх об'єднання, інтереси яких можуть зазнати впливу від надання державної допомоги;
- 6) індивідуальна державна допомога – захід державної допомоги, що надається визначеному суб'єкту чи суб'єктам господарювання та здійснюється поза межами програми державної допомоги, а також окремі заходи державної допомоги, що здійснюються в межах програми

державної допомоги, але підлягають повідомленню згідно з умовами такої програми та цим Законом;

7) місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, а також будь-які інші ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим;

8) моніторинг державної допомоги - збирання та проведення аналізу інформації про державну допомогу з метою здійснення контролю за дотриманням вимог цього Закону та рішень Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу з питань державної допомоги, визначеного цим Законом, а також підготовка та подання звітності про державну допомогу;

9) надавач державної допомоги - орган державної влади, орган місцевого самоврядування, орган адміністративно-господарського управління та контролю, а також юридична особа, що діє від їх імені, уповноважена розпоряджатися ресурсами держави чи місцевими ресурсами і ініціює надання та/або надає державну допомогу;

10) незаконна державна допомога - державна допомога, надана до прийняття Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу рішення про допустимість державної допомоги, крім державної допомоги, надавачі якої згідно із цим Законом звільнені від обов'язку повідомлення про таку державну допомогу

11) незначна державна допомога - державна допомога, що надається одному суб'єкту господарювання, з урахуванням відносин контролю, сукупний розмір якої незалежно від її форм та джерел надання за будь-який трирічний період не перевищує суму:

а) 100.000 євро для суб'єктів господарювання, що надають послуги з перевезення вантажів по найму або за винагороду, крім придбання вантажних транспортних засобів.

б) 500.000 євро для суб'єктів господарювання, що надають послуги, що становлять загальний економічний інтерес;

в) 200.000 євро для всіх суб'єктів господарювання, крім, тих суб'єктів, які визначені в підпунктах "а" та "б" цього пункту.

Еквівалент гривні до євро визначається за офіційним валютним курсом, встановленим Національним банком України, який діяв на останній день фінансового року, що передус року надання державної допомоги.

12) неналежно використана державна допомога - державна допомога, використана всупереч рішенням Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу або без дотримання умов, що встановлені у звільненні від обов'язку повідомлення про державну допомогу, або використана всупереч цілям, зазначеним в повідомленні про державну допомогу;

13) нова державна допомога - будь-яка державна допомога, що не є чинною державною допомогою, а також внесення істотних змін до умов надання чинної державної допомоги, які не мають виключно технічного характеру і можуть суттєво вплинути на рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу про допустимість державної допомоги, а також передбачають збільшення обсягу чинної державної допомоги більше ніж на 20 відсотків від того обсягу, щодо якого було прийняте рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу;

14) органи Уповноваженого органу - адміністративна колегія (колегії) Антимонопольного комітету України, державні уповноважені Антимонопольного комітету України;

15) отримувач державної допомоги - суб'єкт господарювання, який отримує державну допомогу;

16) перевага – будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною суб'єкту господарювання за звичайних ринкових умов без втручання держави в особі державних органів чи органів місцевого самоврядування;

17) повідомлення про державну допомогу - інформація щодо програми державної допомоги або індивідуальної державної допомоги, яка є новою або незаконною та подається до Уповноваженого органу відповідно до положень цього Закону;

18) послуги, що становлять загальний економічний інтерес (ПЗЕІ) - послуги, які органи державної влади чи органи місцевого самоврядування визначають як такі, що є важливими для громадян та які не надаються або не можуть надаватися суб'єктами господарювання, без державної підтримки через умови, пов'язані, зокрема, із вартістю, метою, якістю, безперервністю, частотою та доступністю таких послуг, що відповідають суспільним інтересам, визначеним органами державної влади чи органами місцевого самоврядування;

19) програма державної допомоги - нормативно-правовий акт, розпорядчий акт або сукупність таких актів, на підставі яких певним категоріям суб'єктів господарювання надається державна допомога на певний або невизначений період часу у визначеному або невизначеному розмірі;

20) ресурси держави - рухоме і нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджети фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади;

21) суб'єкт господарювання - фізична особа-підприємець чи фізична особа, яка здійснює незалежну професійну діяльність, або юридична особа незалежно від її форми власності, організаційно-правової форми та джерел фінансування, яка здійснює економічну діяльність у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими;

22) Уповноважений орган з питань державної допомоги (Уповноважений орган) - Антимонопольний комітет України;

23) чинна державна допомога:

а) будь-яка державна допомога, щодо якої Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу прийняв рішення про допустимість такої допомоги;

б) будь-яка державна допомога, яка звільнена від обов'язку повідомлення відповідно до статті 7 цього Закону;

в) будь-яка державна допомога, щодо якої минув строк давності, зазначений у статті 16 цього Закону;

г) будь-яка програма державної допомоги, що існувала станом на 02.08.2017 та продовжує надаватися;

2. Терміни "товар", "економічна конкуренція (конкуренція)", "органи адміністративно-господарського управління та контролю", "контроль" вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про захист економічної конкуренції".

3. Інші терміни вживаються в значеннях, наведених в інших законодавчих актах України.

4. Вплив на торгівлю між Україною та державами-членами Європейського Союзу оцінюється на підставі положень Угоди про асоціацію.

Стаття 2. Принцип недопустимості державної допомоги

Державна допомога є недопустимою з належним виконанням положень Угоди про асоціацію, якщо інше не встановлено цим Законом та/або міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на будь-яку державну допомогу, якщо інше не встановлено цим Законом.

2. Дія цього Закону не поширюється на підтримку суб'єктів господарювання у сфері сільського господарства, в тому числі яка стосується товарів, що підпадають під статтю 266 Угоди про асоціацію, виробництва зброї і військового спорядження для потреб Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

3. Дія цього Закону не поширюється на компенсацію витрат за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, за таких умов:

1) суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені договором, регуляторним, чи іншим актом органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, який повинен містити:

а) зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ;

б) назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;

в) характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади чи органом місцевого самоврядування суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;

г) методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;

д) механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.

2) параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами;

3) розмір компенсації витрат, понесених у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу не є надмірним, а саме не перевищує розмір, необхідний для покриття усіх або частини витрат, понесених внаслідок виконання зобов'язань з надання послуг, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за надання таких послуг;

4) суб'єкт господарювання, який надає послуги, що становлять загальний економічний інтерес, повинен бути обраний шляхом проведення процедури відкритих торгів (конкурсу), яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг. Якщо така процедура не може бути дотримана, рівень компенсації визначається на основі аналізу витрат, які поніс би типовий суб'єкт господарювання, володіючи усіма необхідними засобами, що відповідають вимогам для надання таких послуг, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку для виконання зобов'язань.

Стаття 4. Форми державної допомоги

Державна допомога може реалізовуватися у таких формах:

1) субсидії;

2) гранти;

3) податкові пільги, відстрочення або розстрочення сплати податків, зборів чи інших обов'язкових платежів;

4) відшкодування збитків;

- 5) гарантії, кредити (займи) на пільгових умовах;
- 6) зменшення фінансових зобов'язань суб'єктів господарювання перед державним бюджетом або фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- 7) надання, прямо чи опосередковано, суб'єктам господарювання товарів за цінами нижче ринкових або придбання товарів чи послуг суб'єктів господарювання за цінами, вище ринкових;
- 8) продаж державного майна за цінами, нижче ринкових;
- 9) збільшення державної частки в статутному капіталі суб'єктів господарювання або збільшення вартості такої частки за умов, неприйнятних для приватних інвесторів;
- 10) втрата доходів державних та/чи місцевих бюджетів;
- 11) інших формах.

Розділ 2 ДОПУСТИМІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 5. Допустима державна допомога

Державна допомога є допустимою, якщо вона надається для таких цілей:

- 1) забезпечення споживачів соціально значущими товарами, за умови, що така допомога не є дискримінаційною стосовно місця походження товарів;
- 2) відшкодування збитків, спричинених надзвичайними ситуаціями техногенного чи природного характеру, які визначені відповідно до законодавства.

Стаття 6. Державна допомога, що може бути визнана допустимою

1. Державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для таких цілей:

- 1) сприяння економічному розвитку регіонів, де рівень життя є надзвичайно низьким та/або є значний рівень безробіття;
- 2) сприяння виконанню важливого проекту задля спільного інтересу сторін Угоди про асоціацію або для виправлення значних порушень нормальної роботи в економіці України;
- 3) сприяння розвитку окремих видів економічної діяльності або регіонів;
- 4) підтримки культури та збереження культурної спадщини;
- 5) надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, якщо умови надання компенсації не відповідають вимогам, передбаченим частиною третьою статті 3 цього Закону;
- 6) в інших випадках, передбачених законодавством України та які не суперечать положенням Угоди про асоціацію.

2. Кабінет Міністрів України визначає критерії оцінки допустимості державної допомоги для цілей, передбачених частиною першою цієї статті, зокрема на:

- 1) забезпечення розвитку регіонів;
- 2) підтримку середнього та малого підприємництва;
- 3) професійне навчання працівників;
- 4) працевлаштування та створення нових робочих місць;
- 5) відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання;
- 6) захист навколишнього природного середовища;

- 7) проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність;
- 8) надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, якщо компенсація не відповідає вимогам, встановленим частиною третьою статті 3 цього Закону;
- 9) підтримку окремих галузей економіки;
- 10) інші цілі, передбачені законодавством України та/або міжнародними договорами, укладеними Україною, згоду на обов'язковість яких надала Верховна Рада України.

3. Рішення про визнання державної допомоги допустимою приймає Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу, керуючись положеннями цього Закону та положеннями міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також, рамковими положеннями, керівними принципами та іншими чинними адміністративними актами Європейського Союзу в частині, що впливають із застосування статей 93, 106 та 107 Договору про функціонування Європейського Союзу.

Стаття 7. Звільнення від обов'язку повідомлення про державну допомогу

1. Уповноважений орган може встановлювати звільнення від обов'язку повідомлення про державну допомогу, зокрема, для окремих цілей державної допомоги.
2. Звільнення від обов'язку повідомлення про державну допомогу повинно містити умови щодо зобов'язань, пов'язаних з допустимістю державної допомоги.

Розділ 3 УПОВНОВАЖЕНИЙ ОРГАН

Стаття 8. Повноваження Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу

1. До повноважень державного уповноваженого, як органу Уповноваженого органу, належить:

- 1) моніторинг, збирання та проведення аналізу інформації про державну допомогу, вимогання від надавачів та отримувачів державної допомоги, їх посадових осіб, а також заінтересованих осіб, інформації, у тому числі з обмеженим доступом, необхідної для прийняття рішень, передбачених цим Законом;
- 2) розгляд повідомлень та справ про державну допомогу, а також заяв про незаконну державну допомогу;

2. До повноважень адміністративної колегії Антимонопольного комітету України як органу Уповноваженого органу належить:

- 1) визначення належності до державної допомоги підтримки суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, оцінювання допустимості державної допомоги;
- 2) надання роз'яснень з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги;
- 3) прийняття рішень, передбачених частиною сьомою статті 10 та частиною дев'ятою статті 11, а також про:

тимчасове припинення надання незаконної державної допомоги до прийняття рішення про її допустимість;

тимчасове припинення надання державної допомоги до закінчення проведення перевірки інформації про неналежне використання державної допомоги;

накладення штрафів на суб'єктів господарювання у разі неподання інформації або подання недостовірної інформації або інформації в неповному обсязі на вимогу Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу;

4) вимагання інформації від надавачів та отримувачів державної допомоги, їх посадових осіб, а також заінтересованих осіб, необхідної для виконання Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу своїх повноважень;

5) участь у розробці нормативно-правових актів у сфері державної допомоги, головним розробником яких є міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, державні колегіальні органи, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації відповідно до своєї компетенції, погодженні проєктів нормативно-правових актів Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю та інших органів виконавчої влади, що стосуються сфери державної допомоги.

3. Виключні повноваження Уповноваженого органу:

1) отримання повідомлень про нову державну допомогу від надавачів такої допомоги у порядку, встановленому цим Законом;

2) перегляд, прийнятих Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу, рішень;

3) надання надавачам державної допомоги обов'язкових для розгляду зобов'язань щодо перегляду чинної державної допомоги або про внесення змін до умов надання такої допомоги з метою усунення або мінімізації негативного впливу державної допомоги на конкуренцію, а також прийняття рішень про виконання зобов'язань;

4) визначення порядку:

подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги;

розгляду справ про державну допомогу;

перегляду рішень, визначених частиною шостою статті 10 або частиною дев'ятою статті 11 цього Закону;

проведення моніторингу державної допомоги;

ведення реєстру державної допомоги;

5) визначення:

форм та вимог щодо подання інформації про державну допомогу;

методик формування розподілу державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів, підготовки та оприлюднення офіційної звітності України у сфері державної допомоги;

методик визначення обсягу державної допомоги для окремих форм державної допомоги;

умов, за яких діяльність суб'єкта господарювання не вважається економічною діяльністю;

6) розробка та подання в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проєктів нормативно-правових актів з питань державної допомоги;

7) прийняття власних нормативно-правових актів у формі розпоряджень, необхідних для виконання цього Закону;

8) здійснення заходів спрямованих на міжнародне співробітництво;

9) обмін інформацією з міжнародними організаціями, державними органами, неурядовими організаціями з питань державної допомоги;

10) прийняття рішення про:

- залишення попереднього рішення в силі без змін.

Уповноважений орган може розглядати будь-яке питання, що належить до компетенції його органів.

Розділ 4

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ

Стаття 9. Порядок подання повідомлення про державну допомогу

1. Надавачі державної допомоги подають повідомлення про нову державну допомогу з пропозиціями щодо підготовки проєктів законів, інших нормативно-правових та розпорядчих актів, спрямованих на підтримку суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, внесення змін до умов чинної державної допомоги.

2. Пропозиції щодо внесення змін до умов чинної державної допомоги підлягають повідомленню, якщо вони можуть істотно вплинути на рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу про допустимість державної допомоги для конкуренції, зокрема у разі, якщо вони стосуються мети, строків, обсягу, джерел фінансування та отримувачів державної допомоги.

3. Не подаються повідомлення щодо:

незначної державної допомоги;

державної допомоги, для цілей якої встановлено звільнення від обов'язку повідомлення відповідно до статті 7 цього Закону;

внесення змін до чинної державної допомоги, які мають виключно технічний характер і не впливають на рішення органу Уповноваженого органу про допустимість державної допомоги, а також передбачають збільшення обсягу чинної державної допомоги не більше, ніж на 20 відсотків.

4. Повідомлення про державну допомогу подаються надавачами державної допомоги органу Уповноваженого органу у визначеному ним порядку з урахуванням строків розгляду повідомлень та/чи справ про державну допомогу, визначених цим Законом.

5. Повідомлення про державну допомогу повинні містити вичерпну та достовірну інформацію про ціль, обсяг, строк, форми, правові підстави, надавачів та отримувачів державної допомоги.

6. Надавач державної допомоги може відкликати повідомлення про державну допомогу у будь-який час до прийняття Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу рішення, передбаченого частиною шостою статті 10 та частиною дев'ятою статті 11 цього Закону.

7. Під час розроблення проєктів актів, які можуть передбачати надання державної допомоги, суб'єкт законодавчої ініціативи, що є розробником проєкту акта, отримує висновок Уповноваженого органу щодо відповідності проєкту акта вимогам цього Закону

Стаття 10. Розгляд повідомлення про державну допомогу

1. Державна допомога, що підлягає повідомленню, може бути надана після прийняття рішення Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу відповідно до абзаців другого-щостого частини сьомої статті 10 або абзаців другого-сьомого частини дев'ятої статті 11 цього Закону.

2. Повідомлення про нову державну допомогу вважається прийнятим до розгляду після 20 робочих днів з дня його надходження, якщо протягом цього строку Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу не повідомив надавача державної допомоги про те, що інформація у повідомленні не відповідає встановленим вимогам або є неповною для прийняття рішення про допустимість державної допомоги, та не надіслав запит на додаткову інформацію.

3. Якщо інформація у повідомленні є неповною для прийняття рішення, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу протягом 20 робочих днів з дня отримання такого повідомлення інформує про це надавача державної допомоги, надсилає йому запит на додаткову інформацію і встановлює строк її подання, що не може перевищувати 30 днів з дня отримання запиту. На вмотивоване клопотання надавача державної допомоги Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу може продовжити такий строк

4. Якщо надавач державної допомоги не подав у встановлений строк відповідно до запиту Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу інформацію, повідомлення про нову державну допомогу вважається відкликаним. У такому разі Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу письмово повідомляє про це надавача державної допомоги.

5. Якщо надавач державної допомоги у відповіді на запит Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу обґрунтовано доведе, що подання додаткової інформації є неможливим, оскільки така інформація йому невідома, недоступна або подавалася раніше, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу розпочинає розгляд повідомлення на підставі наявної в нього інформації. У такому разі повідомлення про державну допомогу вважається прийнятим до розгляду з дня отримання такої відповіді на запит Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу.

6. Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу має право вимагати додаткову інформацію для отримання всіх необхідних документів протягом усього періоду розгляду повідомлення.

7. За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу у встановленому ним порядку приймає рішення про:

допустимість державної допомоги;

допустимість державної допомоги за умови виконання надавачем та отримувачем державної допомоги встановлених Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу зобов'язань;

визнання підтримки, зазначеної у повідомленні про державну допомогу, такою, що не є державною допомогою відповідно до цього Закону;

початок розгляду справи про державну допомогу;

визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні про державну допомогу, такою, що не є державною допомогою відповідно до цього Закону, за умови виконання надавачем зобов'язань, встановлених Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу.

8. Рішення приймаються Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу протягом 60 днів з дня прийняття повідомлення про державну допомогу до розгляду.

9. Якщо протягом строку розгляду повідомлення про нову державну допомогу, встановленого частиною восьмою цієї статті, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу не розпочав розгляду справи про державну допомогу, рішення про допустимість нової державної допомоги вважається прийнятим.

10. Рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу надсилаються надавачам державної допомоги протягом 10 робочих днів з дня їх прийняття, а також розміщуються на офіційному веб-сайті Уповноваженого органу.

Стаття 11. Розгляд справи про державну допомогу

1. Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу розпочинає у визначеному ним порядку розгляд справи про державну допомогу в разі виявлення обґрунтованих підстав за результатами:

розгляду повідомлення про державну допомогу;

перевірки інформації про незаконну державну допомогу;

перевірки інформації про неналежне використання державної допомоги;

невиконання надавачем зобов'язань, наданих йому органом Уповноваженого органу відповідно до частини третьої статті 8 цього Закону;

перегляду рішення.

2. У рішенні про початок розгляду справи про державну допомогу зазначаються відомості про результати розгляду повідомлення про державну допомогу, обґрунтовані підстави для висновку про недопустимість державної допомоги або про проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги.

3. Рішення про початок розгляду справи надсилається надавачу державної допомоги протягом 10 робочих днів. Інформація про початок розгляду справи розміщується на офіційному веб-сайті Уповноваженого органу та містить звернення до всіх заінтересованих осіб про подання ними протягом 30 днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги. Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу може безпосередньо надіслати таке звернення заінтересованим особам.

4. Заінтересована особа, яка подає Уповноваженому органу/органу Уповноваженого органу відомості, заперечення чи зауваження у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу, може вимагати не розкриття інформації про неї надавачу такої допомоги.

5. Заперечення та зауваження заінтересованих осіб передаються Уповноваженому органу/органу Уповноваженого органу на розгляд надавача державної допомоги, який протягом 30 днів з дати їх отримання зобов'язаний подати Уповноваженому органу/органу Уповноваженого органу обґрунтований висновок щодо отриманих заперечень та зауважень. У разі обґрунтованого клопотання надавача державної допомоги Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу може продовжити такий строк.

6. Під час розгляду справи про державну допомогу Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу може вимагати від будь-яких заінтересованих осіб надання у встановлений ним строк інформації, необхідної для повного, всебічного та об'єктивного розгляду справи про державну допомогу. Вимога Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу щодо надання інформації повинна містити мету запиту, обсяг запитуваної інформації, строк, протягом якого повинна бути надана інформація.

7. Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу своїм рішенням може накласти штраф на суб'єктів господарювання в межах 1 відсотка доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф, у разі неподання інформації на вимогу Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу, або подання недостовірної інформації або інформації в неповному обсязі. За кожний день прострочення сплати штрафу стягується пеня у розмірі півтора відсотка від суми штрафу. Розмір пені не може перевищувати розміру штрафу, накладеного відповідним рішенням Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу.

8. Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу приймає рішення за результатами розгляду справи протягом 6 місяців з дати прийняття рішення про початок розгляду справи. Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу може прийняти рішення про продовження цього строку не більше, ніж на 6 місяців у разі наявності обґрунтованих підстав.

9. За результатами розгляду справи про державну допомогу Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу приймає рішення про:

визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні про державну допомогу, такою, що не є державною допомогою відповідно до цього Закону;

визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні про державну допомогу, такою, що не є державною допомогою відповідно до цього Закону, за умови виконання надавачем зобов'язань, встановлених Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу;

допустимість державної допомоги в тому числі за умови виконання надавачем та отримувачами державної допомоги, встановлених Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу, зобов'язань, а також щодо виконання зобов'язань;

визнання державної допомоги недопустимою;

припинення та повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою;

припинення розгляду справи у разі відкликання надавачем повідомлення про державну допомогу; про залишення попереднього рішення в силі.

10. Рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу надсилаються надавачам державної допомоги протягом 10 робочих днів з дня їх прийняття, а також розміщуються на офіційному веб-сайті Уповноваженого органу.

Стаття 12. Перегляд рішення

1. Уповноважений орган може переглядати у визначеному ним порядку рішення, прийняте відповідно до частини сьомої статті 10 або частини дев'ятої статті 11 цього Закону, якщо істотні обставини не були і не могли бути відомі Уповноваженому органу/органу Уповноваженого органу або якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення.

2. До прийняття нового рішення, Уповноважений орган починає процедуру розгляду справи, згідно із статтею 11 цього Закону. Якщо під час розгляду такої справи про державну допомогу встановлено, що рішення не може бути переглянуто, оскільки немає підстав для цього, Уповноважений орган приймає за результатами розгляду справи рішення про залишення попереднього рішення в силі без змін.

Розділ 5

НЕЗАКОННА ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА ТА НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 13. Перевірка інформації про незаконну державну допомогу

1. У разі отримання під час проведення моніторингу державної допомоги, з заяви про незаконну державну допомогу або з будь-яких інших джерел інформації про незаконну державну допомогу Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу має право здійснити перевірку такої інформації з метою забезпечення дотримання вимог цього Закону.

2. З метою перевірки інформації про незаконну державну допомогу Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу надсилає відповідному надавачу державної допомоги вимогу щодо подання вичерпної інформації про державну підтримку. В такому випадку Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу встановлює строк, протягом якого необхідно подати відповідну інформацію.

3. Якщо за результатами перевірки, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу має підстави вважати, що не було дотримано вимог цього Закону, він має право надіслати надавачу державної допомоги вимогу щодо подання повідомлення про державну допомогу відповідно до статті 9 цього Закону у встановлений ним строк.

4. У разі неподання на вимогу Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу повідомлення про державну допомогу у встановлений ним строк або невідповідності інформації, зазначеної у повідомленні, встановленим цим Законом вимогам, або надходження до Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу вмотивованої заяви суб'єкта господарювання про вжиття заходів щодо запобігання негативним наслідкам для цього суб'єкта господарювання у разі надання такої допомоги Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу має право прийняти рішення про тимчасове припинення незаконної державної допомоги до прийняття рішення про її допустимість. Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу розпочинає розгляд справи про державну допомогу в порядку, визначеному статтею 11 цього Закону. Копії відповідних рішень надсилаються відповідному надавачу державної допомоги протягом десяти робочих днів з дня їх прийняття.

5. Рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу є обов'язковим для виконання надавачем державної допомоги з дня його отримання.

6. У разі невиконання рішення про тимчасове припинення, Уповноважений орган може звертатися до окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, з позовом про виконання рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу.

8. За результатами розгляду справи про державну допомогу, розпочатої внаслідок перевірки інформації про незаконну державну допомогу, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу приймає рішення відповідно до статті 11 цього Закону. Якщо надавач незаконної державної допомоги, щодо якої відкрито справу про державну допомогу, не подав інформації на запит органу Уповноваженого органу, остаточне рішення за результатами розгляду справи про державну допомогу приймається на підставі інформації, наявної в органу Уповноваженого органу.

9. Під час розгляду справи про державну допомогу внаслідок перевірки інформації про незаконну державну допомогу, строки, встановлені частиною восьмою статті 11 цього Закону, не застосовуються.

10. Якщо за результатами розгляду справи про державну допомогу, розпочатої внаслідок перевірки інформації про незаконну державну допомогу, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу прийняв рішення про визнання державної допомоги недопустимою, така допомога підлягає припиненню та поверненню у порядку, визначеному розділом 6 цього Закону.

Стаття 14. Неналежне використання державної допомоги

1. Якщо Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу під час проведення моніторингу державної допомоги, з заяви про незаконну державну допомогу або з будь-яких інших джерел отримав обґрунтовану інформацію про неналежне використання державної допомоги, що суперечить його рішенням про допустимість такої допомоги або про допустимість за умови виконання надавачем та отримувачами державної допомоги встановлених рішенням із зобов'язаннями, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу має право здійснити перевірку такої інформації в частині дотримання вимог цього Закону.

2. З метою проведення перевірки інформації про неналежне використання державної допомоги Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу може надіслати надавачу, отримувачам державної допомоги та іншим заінтересованим особам вимогу щодо подання необхідної інформації у встановлений ним строк.

3. У разі неподання на вимогу Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу запитуваної інформації, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу може прийняти рішення про тимчасове припинення надання державної допомоги до закінчення проведення такої перевірки і надсилає копію такого рішення відповідному надавачеві державної допомоги протягом десяти робочих днів з дня його прийняття. Рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу є обов'язковим для виконання надавачем державної допомоги з дня його отримання.

4. Якщо за результатами проведеної перевірки встановлено ознаки неналежного використання державної допомоги або ознаки незаконної державної допомоги, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу здійснює розгляд справи про державну допомогу відповідно до статті 11 цього Закону.

Розділ 6 ПОВЕРНЕННЯ НЕДОПУСТИМОЇ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 15. Порядок повернення недопустимої державної допомоги.

1. Уповноважений орган приймає рішення про повернення незаконної або неналежно використаної державної допомоги у разі визнання її недопустимою. На розмір державної допомоги, яка підлягає поверненню, нараховуються та підлягають сплаті відсотки. Нарахування відсотків розпочинається з дати, коли незаконна допомога була в розпорядженні отримувача до дати її повернення. Надавач державної допомоги має докладати всіх зусиль для забезпечення повернення отримувачем державної допомоги, визнаної недопустимою, відповідно до рішення Уповноваженого органу та повідомляти Уповноважений орган про виконання такого рішення у строки, встановлені рішенням.
2. Порядок повернення державної допомоги встановлюється Кабінетом Міністрів України.
3. Методологія розрахунку відсотків встановлюється Уповноваженим органом.
4. У разі невиконання рішення про повернення недопустимої державної допомоги, Уповноважений орган звертається до окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, з позовом про виконання рішення Уповноваженого органу. Звернення до суду не призупиняє нарахування відсотків.
5. Якщо Уповноважений орган встановив, що недопустима державна допомога надається на підставі законодавчого акту, прийнятого без дотримання вимог цього Закону, він повідомляє про це відповідного надавача державної допомоги та Кабінет Міністрів України, який як суб'єкт права законодавчої ініціативи у встановленому порядку вносить пропозиції про приведення такого законодавчого акту у відповідність із цим Законом.
6. Якщо Уповноважений орган встановив, що недопустима державна допомога надається на підставі акту органу місцевого самоврядування, прийнятого без дотримання вимог цього Закону, він повідомляє про це відповідного надавача державної допомоги для внесення пропозицій про приведення даного акту у відповідність із цим Законом.
7. У разі невиконання рішення про припинення або повернення незаконної недопустимої державної допомоги, яка надана на підставі нормативно-правового акта або акта індивідуальної дії Уповноважений орган може звернутися до окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, з позовом про визнання відповідного нормативно-правового чи акта індивідуальної дії, незаконним та про припинення та/або повернення незаконної державної допомоги.

Стаття 16. Строк давності повернення державної допомоги

1. Повноваження Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу щодо повернення державної допомоги обмежуються періодом у 10 років.
2. Строк давності повернення державної допомоги починається з дати надання отримувачу державної допомоги.
3. Перебіг строку давності повернення державної допомоги зупиняється на час розгляду Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу відповідного повідомлення та/або справи про державну допомогу.

4. Перебіг строку давності зупиняється на час оскарження відповідного рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу в суді.

5. Будь-яка державна допомога, щодо якої минув строк давності, вважається чинною державною допомогою.

Розділ 7 ЧИННА ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА

Стаття 17. Перегляд чинної державної допомоги

1. Якщо Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу виявив ознаки того, що чинна державна допомога є недопустимою або не може вважатися допустимою, він надсилає надавачу такої допомоги письмову вимогу щодо подання протягом 30 днів інформації та підтверджуючих документів про надання такої допомоги.

2. Якщо за результатами проведення аналізу інформації, отриманої від надавача державної допомоги, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу отримає підтвердження, що чинна державна допомога є недопустимою або має ознаки недопустимої державної допомоги, Уповноважений орган надає відповідному надавачу державної допомоги зобов'язання щодо:

- 1) внесення змін до програми державної допомоги або індивідуальної державної допомоги;
- 2) запровадження додаткової процедури виконання програми державної допомоги або індивідуальної державної допомоги;
- 3) припинення виконання програми державної допомоги або індивідуальної державної допомоги.

3. Зобов'язання Уповноваженого органу підлягають обов'язковому розгляду надавачем державної допомоги, якому вони надані. Про результати розгляду зобов'язань надавач державної допомоги повідомляє Уповноважений орган протягом 30 робочих днів з дати отримання таких зобов'язань.

4. Якщо надавач державної допомоги не надав у встановлений строк відповіді про результати розгляду зобов'язань або подав заперечення щодо виконання зобов'язань Уповноваженого органу, а Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу після розгляду заперечення вважає за необхідне виконання зобов'язань, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу приймає розпорядження про початок розгляду справи про державну допомогу в порядку, встановленому статтею 11 цього Закону.

5. Якщо надавач державної допомоги у встановлений строк подав письмову згоду на виконання зобов'язань Уповноваженого органу, Уповноважений орган/орган Уповноваженого органу за погодженням з надавачем державної допомоги визначає строк виконання зобов'язань. Надавач державної допомоги у, визначений Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу, строк має подати документи, що підтверджують виконання зобов'язань Уповноваженого органу у повному обсязі.

Стаття 18. Державна допомога, що існувала станом на 02.08.2017 та продовжує надаватися.

1. Усі надавачі державної допомоги подають Уповноваженому органу інформацію про програми державної допомоги, що існували станом на 02.08.2017, і державна допомога по яким продовжує надаватися. Подання повідомлення, його розгляд та розгляд справи про державну допомогу здійснюються у порядку, визначеному розділом 4 цього Закону.

2. Положення частин другої–п'ятої статті 17 цього Закону застосовуються до процедури приведення у відповідність програм державної допомоги, що існували станом на 02.08.2017 і державна допомога по яких продовжує надаватися.

Розділ 8 ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 19. Реєстр державної допомоги суб'єктам господарювання та звітність

1. Реєстр державної допомоги складається та ведеться Уповноваженим органом за результатами проведення моніторингу державної допомоги та на підставі інформації про чинну державну допомогу, яка подається надавачами такої допомоги.
2. Реєстр державної допомоги оновлюється на підставі даних про нову державну допомогу, що набрала чинності протягом звітного року, у тому числі про ту, надавачі якої підлягають звільненню від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу.
3. Надавачі державної допомоги зобов'язані щороку, до 1 квітня наступного року, подавати Уповноваженому органу звіт про чинну державну допомогу, її цілі, форми, джерела, отримувачів державної допомоги, розмір наданої державної допомоги, розмір державної допомоги наданої кожному отримувачу та період надання державної допомоги, або інформацію про те, що протягом звітного року державна допомога не надавалася.
4. Надавачі державної допомоги зобов'язані подавати Уповноваженому органу у визначеному ним порядку інформацію про надану незначну державну допомогу, її цілі, форми, джерела, отримувачів державної допомоги, загальний розмір незначної допомоги, розмір незначної допомоги щодо кожного отримувача протягом десяти днів з моменту надання такої державної допомоги.
5. Форма та вимоги щодо подання інформації, передбаченої частиною третьою та четвертою цієї статті, визначаються Уповноваженим органом.
6. Отримувачі державної допомоги зобов'язані надавати відповідним надавачам такої допомоги повну та достовірну інформацію про чинну державну допомогу.
7. Якщо надавач державної допомоги не подав Уповноваженому органу інформацію про чинну державну допомогу або незначну державну допомогу у встановлений цим Законом строк, Уповноважений орган надсилає такому надавачу письмову вимогу про подання такої інформації протягом 30 робочих днів.
8. Уповноважений орган щороку, до 1 вересня наступного року, складає річний звіт про надання державної допомоги в Україні за попередній фінансовий рік та подає його Кабінету Міністрів України. Такий звіт публікується в газеті "Урядовий кур'єр" та розміщується на урядовому веб-сайті.
9. Реєстр державної допомоги є відкритим, доступ до нього є безоплатним.

Розділ 9

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ ОСІБ

Стаття 20. Обов'язки заінтересованих осіб

1. Суб'єкт господарювання, який має намір отримати державну допомогу або незначну державну допомогу, повинен подати відповідному надавачу допомоги інформацію про діяльність, яка ним здійснюється, фінансовий стан, отриману державну допомогу або незначну державну допомогу, про цілі та форми отриманої державної допомоги, а також про її мету, форми, розмір допустимих витрат нової державної допомоги.
2. Детальний обсяг необхідної інформації для надання державної допомоги може бути додатково визначений відповідними надавачами допомоги.
3. У разі якщо надавач державної допомоги на вимогу органу Уповноваженого органу подав недостатньо інформації для прийняття рішення останнім, така державна допомога визнається недопустимою.

Стаття 21. Права заінтересованих сторін осіб.

1. Заінтересовані особи можуть надати вмотивовані заперечення та зауваження щодо надання державної допомоги протягом 30 календарних днів з дня розміщення інформації щодо розгляду справи про державну допомогу на офіційному веб-сайті Уповноваженого органу або з дня отримання звернення про надання вмотивованих заперечень та зауважень від Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу.
2. Заінтересовані особи, які подали вмотивовані заперечення та зауваження на підставі статті 11 щодо надання державної допомоги, отримують копію рішення, прийнятого Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу відповідно до статті 11 цього Закону.
3. Заінтересовані особи можуть подати заяву про незаконну державну допомогу та/або неналежне використання державної допомоги у порядку, визначеному Уповноваженим органом.

Стаття 22. Оскарження рішень Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу

1. Заінтересовані особи мають право оскаржити рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу, прийняті відповідно до цього Закону, повністю або частково до окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ, у місячний строк з дня його одержання.
2. Прийняття адміністративним судом до розгляду заяви про визнання недійсним рішення Уповноваженого органу/органу Уповноваженого органу повністю або частково, не зупиняє його виконання.

Розділ 10

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня наступного за днем його опублікування.
2. Визнати таким, що втратив чинність з дня набрання чинності цим Законом, Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р, № 34, стор. 2563, стаття 1173 із наступними змінами)
3. Чинна державна допомога, що існувала станом на 02.08.2017, яка відповідно до рішення Уповноваженого органу визнана недопустимою, має бути приведена у відповідність із цим Законом у строк, визначений Уповноваженим органом, але не більш як до 31.12.2022.
4. Програми державної допомоги, що набули чинності до 02.08.2017 і державна допомога, по яких продовжує надаватися, які не відповідають вимогам, передбаченим цим Законом, повинні бути приведені у відповідність із цим Законом у строк, визначений Уповноваженим органом/органом Уповноваженого органу, але не більш як до 31.12.2022.
5. Внести до статті 26 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144) зміни, виклавши її в такій редакції:

"Стаття 26. Державна допомога суб'єктам господарювання

1. Правові засади проведення моніторингу державної допомоги суб'єктам господарювання та здійснення контролю за допустимістю такої допомоги встановлюються законодавством у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання";

6. Пункт 19 статті 7 Закону України "Про Антимонопольний комітет України" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 50, ст. 472; 2000 р., № 41, ст. 343; 2003 р., № 30, ст. 247; 2004 р., № 13, ст. 181) викласти в такій редакції:

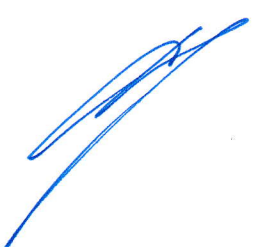
"19) здійснювати інші повноваження, передбачені законодавством про захист економічної конкуренції, Законом України "Про публічні закупівлі", а також Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»".

Голова

Верховної Ради України

Д. Разумков

**Голова Антимонопольного
Комітету України**

О. Піщанська